

DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT
Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget,
0026 Oslo

Tidl. ref.

Vår ref.
2015/02697-2/FD V 3/PAF

Dato

22 OKT 2015

VEDRØRENDE FORSVARETS KJØP AV NYE UBÅTER

Jeg viser til brev av 15. oktober 2015 fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen, der det blir stilt spørsmål knyttet til habilitetsvurderinger av kontreadmiral Louise Dedichen. Dedichen har som medlem av forsvarssjefens ledergruppe drøftet behovet for nye ubåter til Forsvaret, samtidig som Dedichens ektefelle, Per Høiby, som er rådgiver for Bertel O. Steen Industri AS som partner og administrerende direktør i First House. Høibys klient er representant for en av aktørene som arbeider for å bli leverandør av nye ubåter til Norge.

La meg først understreke at jeg legger stor vekt på at alle ansatte i forsvarssektoren følger habilitetsreglene, slik de framkommer i forvaltningsloven. Vi har dessuten egne etiske grunnregler for forsvarssektoren som slår entydig fast at ansatte skal opptre på en slik måte at det ikke kan sås tvil om deres upartiskhet. Ansatte skal ikke sette seg selv i en situasjon som er egnet til å påvirke deres tjenestehandlinger. Ansatte må ikke ta del i saker der en selv eller nærstående har personlige eller økonomiske særinteresser.

Det er den enkelte ansatte som selv plikter å vurdere sin egen habilitet der situasjonen tilsier det, eventuelt å ta spørsmålet opp med sin overordnede. Jeg forutsetter at forsvarssjefen sørger for at det ikke reises tvil om habiliteten til Forsvarets sjefer når de avgjør eller deltar i tilretteleggelsen av en avgjørelse.

Fremtidens ubåtkapasitet har vært utredet siden 2007. Utredningene har så langt vært gjennom ekstern kvalitetssikring i to faser. I den andre fasen ble alternativene levetidsforlengelse og nyanskaffelse vurdert. Regjeringen fattet en beslutning om konseptvalg for fremtidens ubåtkapasitet høsten 2014 som innebærer at prosjektet skal gå inn i en definisjonsfase og utrede en nyanskaffelse av ubåter til erstatning for Ula-klassen. Stortinget ble informert om saken i Prop. 113 S (2014-2015). En definisjonsfase er i praksis en forprosjektfase, og det presiseres at ingen beslutninger rundt

investeringer er tatt.

Definisjonsfasen av et prosjekt for anskaffelse av nye ubåter pågår. Fasen er planlagt ferdigstilt tidlig i 2016, inkludert ekstern kvalitetssikring av beslutningsunderlaget (KS2). Et eventuelt investeringsprosjekt vil bli fremmet for Stortinget tentativt i perioden 2016-2017. Kommersielle prosesser og forhandlinger opp mot aktuelle leverandører vil først starte etter en eventuell investeringsbeslutning. Valg av leverandør vil altså først bli foretatt på et senere tidspunkt, og da som et resultat av en grundig prosess opp mot aktuelle ubåtverft. Det presiseres at det er Stortinget som fatter den formelle investeringsbeslutningen.

Forsvarssjefens ledergruppe ble sist orientert om status i utredningsarbeidet 26. august 2013. Orienteringen var en ren informasjonssak, og forsvarssjefens ledergruppe har ikke på noe tidspunkt fattet formelle investeringsbeslutninger om nye ubåter. Forsvarssjefens ledergruppe har, som en del av arbeidet med fagmilitært råd (FMR), diskutert hele Forsvarets fremtidige struktur og gitt et råd om fremtidig innretning. FMR er et innspill til departementets arbeid med langtidsplanen for Forsvaret som vil bli fremmet for Stortinget våren 2016. Prosjektet for nye ubåter har ikke hatt noen orienteringer for ledergruppen de siste to årene, ei heller fått føringer eller invitert til beslutninger knyttet til prosjektet. Forsvarsdepartementet har ledet arbeidet med prosjektet siden 2007 og de beslutningene som er fattet frem til dags dato er foretatt av ulike regjeringer.

Forsvarssjefens ledergruppe har diskutert Forsvarets behov for ubåter i en fremtidig forsvarsstruktur på et overordnet, konseptuelt nivå. Diskusjonene er ikke knyttet til beslutning om en konkret ubåtanskaffelse eller valg av leverandør, ettersom dette er en beslutning som ikke tilligger forsvarssjefens ledergruppe. Medlemmene i ledergruppen vil derfor ikke komme til å ta del i en eventuell fremtidig prosess knyttet til konkrete beslutninger eller valg av leverandør. Jeg har for øvrig notert meg at Dedichen har vurdert sin habilitet i forbindelse med deltakelsen i forsvarssjefens ledergruppe, og gitt uttrykk for at hun ville ha erklært seg inhabil dersom ledergruppen skulle ha vurdert konkrete leverandører.

Vi tar habilitetsreglene på største alvor. Disse reglene er viktige for å opprettholde samfunnets tillitt til forvaltningen. Det er forvaltningsloven som trekker opp grensene for når man er inhabil. Det er viktig at disse grensene etterleves. Inhabilitetssituasjoner skal alltid vurderes nøye, men da med forvaltningsloven som rettesnor.

Med hilsen

Ine Eriksen Søreide